

رتبه‌بندی جهت انتخاب مناقصه در پروژه‌های ساخت ایران با استفاده روش تاپسیس فازی

رضا امانی^{۱*}، سید اکبر نیلی پور طباطبایی^۲

۱- گروه مهندسی صنایع، دانشکده فنی و مهندسی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران، r.a@irclaim.ir

۲- استادیار گروه مهندسی صنایع، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران، akbarnilipur@yahoo.com

چکیده

در اکثر کشورهای دنیا، پیش از انتخاب یک پروژه پیمانکار می‌بایست در یک مناقصه شرکت نماید و در صورت پیروزی امکان اجرای پروژه را خواهد داشت. مناقصه از ابتدای زمان به کارگیری تاکنون به عنوان مهم‌ترین چالش پیش روی پیمانکاران در فرآیند یک پروژه باقی مانده است. شرکت در یک مناقصه هزینه‌هایی مستقیم و یا غیرمستقیم را به پیمانکار وارد می‌کند. از این جهت پیمانکار در شرایطی که در یک بازه‌ی زمانی مشخص، امکان شرکت در چند مناقصه را داشته باشد، می‌بایست با توجه به محدودیت‌های خود، مناسب‌ترین مناقصه را جهت مشارکت انتخاب نماید. در این پژوهش با استفاده از روش تاپسیس فازی، رتبه‌بندی جهت انتخاب مناقصه برتر با بهره‌گیری از معیارهای موزون مرتبط و مناسب و با کمک ۷ خبره در دسترس در این زمینه، انجام پذیرفته است. در مطالعه موردی انجام پذیرفته، ۴ پروژه با شرایط متنوع و در ۴ منطقه جغرافیایی مختلف در کشور ایران مورد بررسی قرار گرفت. در پایان، پروژه P2 به عنوان مناقصه برتر جهت مشارکت پیمانکار انتخاب گردید. از مهم‌ترین عوامل انتخاب پروژه P2 می‌توان به سلامت مناقصه، شرایط مالی مناسب، در دسترس بودن نیروی کار، ابزار و متریال مورد نیاز اشاره کرد.

واژه‌های کلیدی: رتبه‌بندی مناقصه، مدیریت مناقصه، تصمیم‌گیری چند معیاره، پروژه‌های ساخت ایران

۱- مقدمه

پیروزی در مناقصه و کسب سود از این طریق، یکی از راه‌های اصلی برای پیمانکاران جهت دستیابی به پروژه‌ها جهت زنده ماندن در صنعت و تحقق اهداف آنها می‌باشد [1]. پیمانکاران می‌بایست پروژه‌های پیشنهادی و یا دعوت‌نامه‌های مناقصات را قبل از ورود به فرآیند سنگین آماده‌سازی مناقصه، ارزیابی کنند [2]. می‌توان گفت انتخاب پروژه فرآیند ارزیابی و تجزیه و تحلیل پروژه‌های مستقل جهت تحقق اهداف سازمان است. انتخاب بهترین پروژه‌ها کار دشواری است چرا که عوامل مختلفی همچون ریسک پروژه، اهداف سازمان، محدودیت منابع سازمان و... در این مساله دخیل اند [3].

در بسیاری از موارد، انتخاب پروژه به تنهایی کافی نمی‌باشد و پس از آن پیمانکار می‌بایست در مناقصه‌ای که توسط کارفرما برگزار می‌شود، پیروز گردد. در صورت در دسترس بودن چند مناقصه و امکان شرکت تنها در یک مناقصه (با توجه به توانایی و ظرفیت پیمانکار)، پیمانکار می‌بایست مناقصه برتر را انتخاب نماید. رتبه‌بندی مناقصات و انتخاب مناقصه برتر با توجه به معیارهای تخصصی مربوط به زمینه فعالیت موردنظر، جهت دریافت نتایج بهینه امری ضروری به نظر می‌رسد.